

Tijdens deze gemakkelijke wandeling, komt u in het gehucht Voulwames, bij de monding van de Geul in de Maas, een bijzonder plekje. U wandelt eerst een flink stuk langs het Julianakanaal, waar u ook mooi uitzicht heeft op het grote natuurgebied. In het gehucht Voulwames passeert u een zitbank, waar u mooi uitzicht heeft op de Grensmaas. Via leuk paadje loopt u naar de monding van de Geul in Maas. Na een mooi stuk langs de Geul loopt u door een struingebied terug naar de hoeve. Tijdens de route steekt u via stapstenen een zijbeekje van de Geul over, waarbij u wel goed ter been moet zijn. In de zomer kunnen er brandnetels staan. Doe de route niet na zware regenval. Bij Hoeve Hartelstein is een leuk terras en een kringloopwinkel met leuke spulletjes. (U kunt deze route prima combineren met wandeling 1353 tot een wandeling van 16 km).

WOONWERKGEMEENSCHAP
HARTELSTEIN
MAASTRICHT

Startpunt: Woonwerkgemeenschap Hartelstein, Hartelstein 204, Itteren – Maastricht. Tel: 043-3645515.
Geopend: wo. t/m zo. van 13.00 tot 17.00 uur. Groepen op afspraak ook op andere tijden mogelijk.
Parkeer op de parkeerplaats.

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1711. ITTEREN - HARTELSTEIN 3,7 km

1. Vanaf de parkeerplaats gaat u, bij het vrijstaand bakhuis (17^e/18^e eeuw) bij veerooster, door het klaphek en loop dan RD over de brede grindweg, die meteen naar rechts buigt.

(I.v.m. brandgevaar stond het bakhuis los van de hoeve).

Negeer tweerichtingsfietspad rechts en loop RD over de bede grindweg of fietspad, die naar links buigt.

(Schuin rechts voor u ziet u woningen in Itteren).

Na 400 m, bij volgend veerooster/klaphek, volgt u de asfaltweg, die naar rechts buigt en ga dan meteen L via kort trappenpaadje de dijk omhoog. Boven gaat u L (Maasvallei) over het asfaltpad met rechts het circa 36 km lange Julianakanaal, dat begint bij de keerstuw van Limmel (Maastricht) en eindigt bij de stuw van Maasbracht waar het water weer de Maas instroomt.

(Als u hier op de kanaaldijk meteen R gaat, komt u meteen bij het punt waar de Geul, via duiker, onder het kanaal doorstroomt).

Volg nu geruime tijd het asfaltpad langs het kanaal, met rondom mooi uitzicht.

(Rechts ziet u vanaf links in Bunde het spitse torentje van het voormalig klooster Huize Overbunde, de tweelingtorens (1905) van de oude St Agneskerk (1740-1960/lokaal bekend als de Auw Kirk) en de witte toren van de huidige St. Agneskerk (1960)).

Links in de verte ziet u de kerk in de Belgische plaats Neerharen en heeft u mooi uitzicht over het natuurgebied Hartelsteinveld,

Voor de uitvoering (2008-2018) van het zuidelijkste gedeelte van het Grensmaasproject, het voorkomen van toekomstige overstromingen, werd hier links in het huidig natuurgebied bij de hoeve een werkhaven

en een groot grinddepot aangelegd, waar tienduizenden vrachtauto's hun lading losten. Het gewonnen zand/grind uit Borgharen, Itteren en Geulle aan de Maas werd hier verwerkt. Het zand/grind werd met schepen via het Juliankanaal afgevoerd. Over de lengte, waar het Julianakanaal, iets verbreed is, lag links in het natuurgebied de haven).

Na 1 km, meteen voor de brug "Bunde", gaat u aan de 3-sprong L en meteen daarna, aan de Y-splitsing, gaat u L (Maasvallei) het smalle asfaltpad omlaag met links een ligusterhaag. Beneden aan de 5-sprong gaat u RD/L (Maasvallei), over de doodlopende asfaltweg en na 100 m, bij voormalige boerderij (nr. 1) waar tegen de schuur een muurkruis staat, loopt u het gehucht Voulwames binnen, dat in 1626 al wordt genoemd.

(Meteen rechts van de schuur staat op een steen het waterpeil van de overstromingen.

Voulwames is mogelijk het kleinste (4 woningen) gehucht van Limburg met de wonderlijkste naam. Voulwames betekent in het Limburgs dialect smeerkees/viezerik. Een ander betekenis in het Limburgs dialect is luierik/ ("voele baer").

Voulwames betekent echter veenachtig moerassig, laaggelegen land).

2. Na 300 m, meteen voorbij grenspaal nr. 109 en infobord over de Geul, gaat u L het trapje met leuning omhoog en u komt bij een zitbank, een genietplekje met prachtig uitzicht op de Grensmaas. Loop dan het stenen trappenpad omlaag en ga beneden L (Maasvallei) over het graspad en negeer meteen klaphek rechts. Volg nu het smalle (gras)pad, met links de dijk en rechts afrastering en mooi zicht op de Maas.

Na bijna 200 m, bij breed ijzeren hek, gaat u R (Maasvallei) door het klaphek en volgt u RD het pad door het bosje met o. a. pruimenbomen, een geliefde schuilplek bij de grazers bij warmte en koude, die u hier mogelijk tegenkomt in het struingebied.

(Aan de overkant van de Maas ziet u woningen in het Belgische gehucht Herbricht, die in 2023/2024 gesloopt gaan worden voor de verbreding van de Maas).

3. Voorbij grote es buigt het pad naar links (Maasvallei) en u komt meteen bij de Geul, die hier in de Maas uitmondt.

(Als u hier meteen R het paadje omlaag gaat, komt u beneden bij de monding van de Geul in de Maas, in de zomer een geliefde plek van de Konikpaarden en Gallowayrunderen).

Blijf nu het pad (slecht te zien) RD volgen met rechts beneden de meanderende Geul, het snelst stromend riviertje van Nederland, dat hier diep door het landschap snijdt.

(Dit is mogelijk wel het mooiste plekje van de Geul, op Nederlands grondgebied).

Na bijna 500 m steekt u via stapstenen voorzichtig een zijbeekje/stroomgebied van de Geul over. Boven volgt u het graspad, dat een lus naar links maakt met rechts de Geul en waar u rechts de Maas ziet en schuin links voor u hoeve Hartelstein.

4. Na 300 m gaat u bij witte brug RD verder langs de Geul, met voor u in de verte de kerk in Itteren en windturbines in het Belgische Lanaken. Let op! 100 m verder gaat u, tegenover een "inkeping" bij de Geul, L door het struingebied (geen pad) en u passeert meteen een markeringspaal "Maasvallei.

(Na veel regenval kan het gebied dat u oversteekt drassig zijn. Is dit zo, blijf dan verder langs de Geul

*lopen. Na 500 m, bij volgend bruggetje over de Geul, gaat u L over het tweerichtingsfietspad, dat hier door het natuurgebied loopt. Na ruim 400 m gaat u aan de T-splitsing L over de grindweg. Ga nu verder bij **** in dit punt).*

Loop dan RD door het natuurgebied richting hoge populier, die links naast de grote schuur van hoeve Hartelstein staat. U passeert weer een markeringspaaltje "Maasvallei". Circa 50 m, voordat u de afrastering bij hoeve bereikt, gaat u schuin L en dan komt u meteen bij een breed graspad dat u RD omhoog volgt. Boven bij de hoge populier gaat u L met rechts afrastering. Negeer klaphek rechts. (Als dit open is, kunt u ook via dit klaphek naar de hoeve lopen). Het pad buigt naar rechts, met rechts afrastering. Bij het bakhuisje gaat u via veerooster/klaphek R ** en u komt weer bij carréhoeve Hartelstein (17e /18e eeuw), waar u op de binnenplaats binnen op het leuke terras, de wandeling kunt afsluiten. Bezoek ook eens de bijzondere kringloopwinkel en het archeologisch centrum.**

(Bij de grote schuur (19e eeuw) staat een infopaneel waar u meer te weten komt over de geschiedenis van de kasteelhoeve.

In de hoeve is ook het archeologisch bezoekerscentrum Kasteelhoeve Hartelstein, een initiatief van de provincie Limburg, de gemeente Maastricht en het Consortium Grensmaas, gehuisvest.

Hier is een deel van de ruim 10.000 bodemvondsten, die gevonden zijn tijdens de uitvoering van het project Grensmaas, tentoongesteld zijn. O.a. een Karolingisch koningsgraf, wapentuig van de Vikingen, zwaarden en mortieren uit alle oorlogsperioden, het grootste paardengraf van Europa, landbouwgereedschap, scheepswerktuig en scheepsladingen vanaf het begin van de jaartelling).

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.